

ens condueix a parlar d'un grupet de topònims que segurament contenen el nom de la servera; en algun d'ells sembla coexistir la forma en *ó* amb una en *é*: «ego Poncius de Mureden ['Mura'] --- dimitto Bernardo de Mureden nepoti meo, campum de Valle de Sorbes ---» document de 1185 (*Cart. de St. Cugat* III, 303). Però la Vall de Serbes (*balđasérbaš*, pron. un erudit de Vilafranca, 1955) és un lloc conegut avui per importants troballes prehistòriques que s'han fet, a la Cova de Vall-de-s., te. Miralles. En aquell document¹⁰ la repetició del llinatge de Mura, ens suggeriria un lloc situat uns 40 k. a l'ENE. de Miralles. És clar que també és possible que els Mura tinguessin terres més a l'O. del Llobregat.

En un document del mateix cartulari, datat aquest¹⁵ de l'any de 1205 (III, 373), surt un lloc *Ipsa Sorbera* junt amb noms de la rodalia de Font-rubí, que és més cap a Vilafranca (uns 7 k. al SE. de Miralles). A *L'Excursionista* (*Bu.Ass.Cat.Exc.Ci* III, 18 ss.) es descriu una «Excursió a Viladecavalls, Sorbed y Taudell». Si²⁰ fos *Viladecavalls* de Calders, és prop de Mura (9 k.), però hi ha Viladecavalls del Vallès, que ja és prop de Terrassa, i crec que Taudell era en el Vallès. Aquest *Sorbed* sembla SORBETUM 'bosquet de serves'; però cal desconfiar d'aquesta aparença d'un col·lectiu mal conegut; majorment essent estranya aqueixa grafia en *-d*. En general, tant aquí com en els documents de 1185 i 1205 la *o* és molt menys de fiar que la *é* recollida de viva veu.

En canvi tenim *o* segura, en un llogaret d'Osona, ben pròxim a Vic. SANT JULIÀ SASSORBA llog. i esgl. rural, te. Gurb: uns 6 k. O. de Vic, si bé separats pel poble de Gurb. *Say žuliá sassórba*, 1920, oït a Vic per Casac.; i jo també ho he sentit així en caminades de 1925 i 1956.

MENCIONS ANT. Segons Pladevall, mapa publ. amb la seva llista de parròquies, p. 70, ja s'esmentaria en l'a. 902; suposo que és en el document de 902 p. p. Junyent, *Dipl. Cat.*, § 33, p. 31. Però aquí diu *Sancto Iulio*, sense determinatiu —pot ser realment el lloc que interessa, perquè són donacions referents a Gurb, Vespella etc.—; en la *Gr. Enc. Cat.*, s. v. en dona notícies de 917, 920, 1080, 1091, però crec que en cap d'elles no figura el determinatiu *Sassorba*. Tampoc en⁴⁵ un de 961-2 en què només s'esmenta el *monte de St. Iuliani* i el «colle de *Sto. Iuliano*» sobre Gurb (Udina, *Arch. Condal S. X*, § 159, 327.7). És el document que analitzen *Cat. Car.* d'Abadal (II, 375.22), aquest i Balarí (*Orig.*, p. 337) per discutir l'ardua qüestió històrica plantejada per P. de Bofarull (*Condes Vind.* I, 15). Sí en les dites llistes de parròquies del S. XII: *Pbr. de Sorba* en tots tres documents (n.º 52). En la de 1332 p.p. Junyent: *S. Juliani de Sassorba* (*Misc. Griera*, p. 82). 1359: *Sent Julià de Sorba* (*CoDoACA* XII, 80, 82).

Al meu entendre és segura aquí l'etim. SORBA 'servera', introduït per l'article arcaic femení *Sa*, tal com Sant Quirze *Safaja*, Sant Jaume *Sesrovires*, *Sacorba*, *Solivella*, *Sarroca*, *Sabella*, *Sapeira* etc. o a *Sant Joan*⁶⁰

Despi etc.⁴

¹ Tampoc hi ha coincidència cronològica amb un *Arnaud de Cervole*, conegut com a home de guerra i «chef de bandes» en el S. XIV, amb el sobrenom *L'archipreste* (*A. Cherest, L'Archéologue* 1879, p. 4); Jeanroy (*Extraits des Chroniqueurs Fr.* 227), grafiant *Cervolle*, el cita en textos de 1357, 1364 etc., com un dels caps de «les Grandes Compagnies», qualificant-lo d'escuder perigourdin. Però una coincidència tan singular amb el llinatge català, i l'estructura poc occitanoide del nom, inspiren la sospita d'una gent catalana emigrada al Perigord.

² Raó fonètica que tanca de cop. Sense això hauria estat temptador una coincidència, que no deixaré d'indicar com a tal, de por que pugui desorientar investigadors poc coneixedors dels fets catalans. La *cervula* figurava en una espècie de mascarada per defensar-se de les bruixes, en figura de cervo, animal demoniac: «*Cervulas* aut vetulas in quadregesima nolite ambulare» en Sant Pirmínius (S. VIII); i *cervulus* en Teodor de Canterbury (Du Cange VI, 793). Realment es veu que hi ha NLL i mots romànics fundats en aqueixes supersticions: Joh.Ulr. Hubschmied (*VRom.* III, 67), i Rohlf's (*ASNSL* xxv, 74). — ³ M.L., REW 8095, només registra formes del tipus *sorbe* etc. no diminutiu; excepció única seria un friulà *čierbul*, que, pel seu absolut isolament, hem de mirar com d'explicació incerta. Res d'això tampoc en el CGL: on no hi ha altra forma anòmala que un *sorba*, que no sempre deu ser plural neutre (en part sí) (I, 14, 17, 49, 108), però no rau aquí el problema. Tampoc podem fer cas d'un *Suárbol* que Madoz dona com a població d'Astúries, i d'altra banda els nomencl. el donen com aldeia del SE. de la prov. de Lugo i un del Bierzo: potser tots tres són u (localització immediata) o prolongament d'un nom únic. Però llavors essent gal·lec no s'explica un diftong *uá*; i hi ha contradicció amb la zona en què es troba, la del tipus *SERVA*, amb *ε*, i fóra inexplicable la manca de *-a* en la terminació. És més probable que tingui una etimologia diferent i ben inconnexa. Altrament hi ha formes en *o*, però sense diminutiu, en parlars romànics propers al nostre domini. En el *DECat* en cito testimonis mossàrabs als quals podríem afegir l'important poble de *Sorbas*, prov. d'Almeria. En el Bearn, *Le Sorp* paratge del te. de Moncaup, prop de Lembeye, ja documentat el 1572 (PRaymond, *Dicc. Pop.BPyr.*). En conclusió: enlloc no hi ha hagut un diminutiu *SORBULA. — ⁴ Pladevall, a p. 71 d'aquella publicació insinua una etimologia insostenible, que cal refutar a causa del prestigi i serietat de l'autor; aparentment basada en una teoria històrica, en la qual no he d'entrar (no inversemblant), però que en el fons deu resultar d'una confusió amb un altre *Sorba*, poblet agregat a Montmajor, en el Cardener. Aquest ve realment de SUBURBANUM > *Soorbá* > *Sörba* amb retrocés de l'accent a causa de la vocal llarga pretònica (*DECat* II, 113.48). Però salta a la vista, que en el llogaret vigatà l'article femení *Sa*